

**R. P. Ivlii Fatii S. J. Liber De Mortificatione Nostrarvm
Passionvm, Prauorumque affectuum**

Fazio, Giulio

Köln, 1604

De virtutibus moralibus, humilitæte, obedientia, patientia, mititate,
beniguitate, strenuitate, sobrietate, castitate, & c. XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60991)

DE MORTIFICAT. 277

moratur, agnoscit ac diligit eum, ita quod istæ vires totaliter in Deo suspensæ manent, vnusque spiritus cum spiritu Dei efficiuntur. Ideoque sicut Deus vocatur spiritus, ita & istæ tres vires animæ superiores spiritus nominantur: quia propriè ordinatæ sunt vt Deo vniantur, ipsoque in gloria æternaliter fruantur. Istam ergo mansionem oportet nos præparare in vita contemplatiua, vt possideamus ipsam in vnitate spiritus. Et istud fit per plenam acquisitionem gratiæ Dei & donorum spiritus sancti, quæ perficiunt, nobilitant & eleuant omnes virtutes morales, quæ in actiua vita acquiruntur: & ergo dona spiritus sancti sunt ornatu vitæ contemplatiuæ, prout postea melius audiemus. Suprema mansio est nuda animæ

1. Cor. 6.
Ioan. 4.

Mansio
hominis
suprema
essentia
anima.

Quomodo autem illam in vnitate possidere debeamus, hoc excedit omnem capacitatem humani intellectus: quia spectat ad tertium statum hominum, hoc est, ad supereminentem contemplatiuam vitam, de qua in fine secundum posse nostrum loquimur.

CAPVT XXI.

De virtutibus moralibus, humilitate, obedientia, patientia, mititate, benignitate, fraternitate, sobrietate, castitate, &c.

M 7

Pro

*Humili-
tas.*

Prosequendo igitur ornatum actionis vite per virtutes morales, volumus inchoare à fundamēto humilitatis. Humilitas ista est profunda cordis in cōspectu diuinæ maiestatis inclinatio. Quod ut obtineatur, diligenter considerabit humilis amator Dei, quàm fideliter & humiliter immensa maiestas, altitudo, sapientia, diuitiæ & bonitas Dei in extrema paupertate tam vili pauperique homuncioni seruerit in assumpta humanitate. Quæ consideratione continuata, tanta excrescet in eo reuerentia erga diuinam maiestatem, quod non poterit plenè manifestari verbis aut signis. In tantum quoque efficitur esuriens, sitiens & cupidus educto domino seruiendi & exhibendi honorem, atque despiciendi, subijcendi & humiliandi seipsum, quod non poterit in huiusmodi vnquam satiari. Proponet namque sibi omni tempore hoc suauē verbū Christi, *Disce à me, quia mitis sum & humilis corde.* Et per istā humilitatē subijciet se perfectè Deo & præceptis eius, atque omni creaturæ propter amorem eius, reparando se peccatorem vilissimū totius mundi & velut puluerem terræ, qui pedibus calcatur, se æstimo, dicet cum Dauid in persona Christi. *Ego autem sum vermis, & non humo, opprobrium*

Matt. 23.

Psal. 21.

DE MORTIFICAT. 279

bram hominum, & abiectio plebis. Existit
venit quod homo ad nutum subijcitur vo-
luntati Dei. Quia autem beneplacita Dei
voluntas est, sapientiam mundi conte-
mnere, & Dei sapientiam imitari in omni
perfectione virtutum, ideo parit humi-
litas primogenitam filiam suam nomi-
ne obedientiam, quia solum per obe-
dientiam perfectam humilitas vera com-
mendatur atque probatur. Obedientia
autem est flexibilitas submissæ volunta-
tis & promptitudo ad omne bonum, quæ
nunquam fatigatur exequendo volunta-
tem DEI, subijcitque carnem spiritui, &
spiritum Deo, & omni creaturæ propter
amorem DEI, dummodo hoc rationi
consonum esse constiterit & virtuosum.
Ista obedientia compellit hominem con-
sequenter renunciare propriæ voluntati &
sentimento, & nemo perfectè potest resi-
gnare propriam voluntatem, nisi prius v-
beribus obedientiæ sit educatus. Potest ta-
men bene de foris in exterioribus actibus
se applicare ad voluntatem alterius faci-
dam, & intus propriæ voluntati non
renunciare. Multo namque sublimius
est (quo ad perfectionem) ab intus propriæ
renunciare voluntati, quam de foris o-
bedientem esse vel apparere. Per abnega-
tionem propriæ voluntatis, habet voluntas
Dei

Obedien-
tia.

Abnega-
tio volun-
tatis pro-
pria.

Dei plenum dominium in nobis, & voluntas hominis adeo in voluntatem Dei attrahitur vel transfunditur, vt contrarium velle vel optare nequeat, ita vt ex ipsa profuatur voluntaria tolerantia omnium poenarum & tristitiarum, quæ homini possunt accidere. Spiritus enim domini, spiritum humilis hominis contingens attrahit & intrahit ipsum, & totum ita in se consumit, quod tam plene renunciat propriae voluntati in voluntatem Dei, vt sibi videatur non aliam se voluntatem habere

Rom. 8.

aut vt quàm Dei. Et tunc redditus spiritus Dei testimonium spiritui eius quod filium Dei sit, coniungunturque tunc in homine illo summa libertas & summa obedientia, summa securitas & summa humilitas. Ista

Patientia.

abdicatio propriae voluntatis, generat filiam quæ patientia dicta est, & hæc tolerat omne quod sibi accidere potest. Nam vere patientem non contristat quicquid ei infra Deum acciderit: quin potius omni tempore se totum proiecit in placitissimam voluntatem Dei, qui hæc omnia permittit super eum. Et per istam virtutem mirifice decoratur & acceptus Deo efficitur, quia voluntaria patientia in poenis cum benivolentia ad eos quos ipsas inferunt, fuit vestis nuptialis Christi, in qua

Matt. 20.

sponsam suam, id est, sanctam Ecclesiam,
in cer-

DE MORTIFICAT. 281

in cruce desponsavit. Patientia consequenter generat filiã quæ appellatur mititas, quæ possessori suo pacem de omnibus pollicetur, quia *mansueti hereditabunt terram, & delectabuntur in multitudine pacis*, sicut dicit Propheta. Mititas autem est in patientia tranquillitas, per quam vis irascibilis quasi silentio quodam immobilitatur, & concupiscibilis in virtutibus sublimatur: quod rationalis aduertens lætatur, & conscientia tantæ dulcedinis gustu pace mirifica tranquillatur. Poena enim est torcular, unde profluit vinũ dulce spiritualis consolationis: & tunc cum lætitia sustinet homo dura verba, duriora verbera & durissimam mortis poenã. Mititas etiam gignit filiã quæ vocatur benignitas, & hoc ex amore Dei, quia solus mitis, benignus esse potest. Benignitas iracunda corda dulci affabilitate, verbis blandis & pijs actibus emollire nititur, ubi spē habet virtutibus prævalendi. Anima benignitate dotata, est quasi lampas oleo plena, errantibus lucens bonis exemplis, desolatos vngens blandis alloquijs, iracundos medicans pijs obsequijs, & virtutibus pingues accendens ardore diuini amoris. Benignitas ista amabilis parit etiam filiã, nomine compassionem, quia benignitas amorosa quadam compassio-

*Psal. 36.
Mititas.*

Benignitas.

ac

ne se participem facit pauperatis, necessi-
tatis & afflictionis omnium hominum.

Compassio. Compassio enim est, ad omnem affli-
ctionem, & necessitatem aliorum homi-
num pia cordis commotio. Principaliter
autem verum Dei seruum domino suo
compati facit, qui tam amaram & igno-
miniosam mortem passus est in cruce, im-
primisque menti eius tam necessariam mor-
tis causam, piam & promptam paciendi vo-
luntatem, quorum recordatio pium cor
cum Christo spiritualiter, & etiam sensi-
biliter crucifigit cruce amorosae compas-
sionis. Secundo compassio diligenter at-
tendere facit propriam negligenciam, pro-
prias culpas, & vitia; item, teporem,
pigritiam, preciosi temporis amissionem,
& tantam in omnibus virtutibus, virtu-
tisque operibus pauperiam. Tertio suadet
proximorum erratus multiplices perpen-
dere, propriae salutis parvipensionem, &
beneficiorum Dei tantam ingratitude,
quorum intuitu compungitur compassione
in condolendo, & affectuoso ardore sa-
lutis omnium inflammatur. Quarto et-
iam considerare facit corporalem necessi-
tatem, infirmitatem, culpam & vitia & mi-
seriam aliorum, & per hoc cor hominis
crucifigit in compatiendo. Compassio haec

Largitas. consequenter filiam parit, vocata largitate
vd

DE MORTIFICAT. 289

vel liberalitatem, quæ est liberalis effusio
cordis charitatiua cōpassione permoti. Et
solus cōpassione misericors, proprie etiam
largus vocatur, in cōmuni quodā ardenti
fauore charitatis ad omnes homines sine
personarū acceptione. Considerans enim
ineffabilia beneficia bonitatis Dei, & ex-
cessiuā pœnam passionis Christi, tanta se
largitate pro quacūq; vicissitudine tam
mirandæ charitatis Dei submittit ac deij-
cit, quod pro singulis articulis tam amaræ
passionis Deo laudem, honorem & reue-
rentiam impēdere desiderat corde, verbis
& operibus. Recolens consequenter pro-
prium miseriam, negligentiam, ingra-
titudinem & tepiditatē ex vna: diuinam
que patientiam, elementiam, longanimi-
tatem & fidelitatem ex altera parte, sur-
sum assurgit in spiritu obuiam diuinæ lar-
gitati, & voluntate perpetua liberaliter of-
fert quicquid habet & potest: imò quic-
quid ipsemet est, in agendo, dimittendo &
in patiendo. Deinde considerans errores
proximorum innumeros, rivulum suæ
largitatis ad locum vnde profluxit, refun-
dit: & pijs clamoribus benignitatem diui-
næ bonitatis interpellat pro omnibus. Po-
stremo attendens multiplicem corporale
necessitatem & indigentiam in proximis,
vnicuique iuxta omne posse suū & facul-
tatem

*Opera mi-
sericor-
dia.*

tatem subuenire quærit. Et fluunt ex ea sep-
tem misericordiae opera, quæ à diuiti-
bus & fortibus implentur cum tempora-
libus bonis & obsequijs: à pauperibus ve-
ro & impotentibus, implentur pijs favori-
bus & bona voluntate. Per hæc etiam vir-
tutem largitatis præcipuè multiplicantur
virtutes, & animæ vires decorantur: quia
qui corde largus est, communiter etiam
lætus est & insollicitus, bonis affectibus
abundans, & in omnibus pijs operibus com-
muni amore beneficus.

*Strenui-
tas.*

Largitas hæc filiam parit, quæ vocatur
diligentia seu strenuitas in bonis operibus,
exercitijs & virtutibus. Est autem strenui-
tas ista, stimulatua quædam cordis dili-
gentia ad omne bonum, & vestigiorna
Christi impigra æmulatrix, optans cor-
pus & animam esse & vivere, vires & o-
pes expendere ad potissimum honorem &
laudem Dei. Per istam strenuitatem ani-
mæ vires ad susceptionem diuinæ influen-
tiæ late expanduntur & vegetantur, hoc
est, vigorem recipiunt ad omnes virtutes,
quantumcunque sublimes sint & nobiles.
Ab ista etiam strenuitate exhilaratur con-
scientia, augmentatur gratia, virtutes de-
lectabilius & iucundius exercentur, & o-
pera exteriora decorosius venustantur.

*Tempe-
rantia.*

Strenuitas ista generat filiam nomine
sobri-

DE MORTIFICAT. 285

sobrietatem vel temperantiam: quæ virtus omnes potentias intellectuales, animales & corporales coercet, & a bonni superfluitate restringit, ita ut etiam in intellectu nolit scire vel sapere quæ non licent. Ipsa nõ vult curiosè indagare secreta Dei, nec ratione comprehendere articulos fidei, scripturas non quærit detorquere ad suum sensum, sed iuxta vitam & doctrinam Christi & sanctorum fideliter intelligere. Ex scripturis etiam creaturisque solùmmodo trahit id quod ad salutem deseruit: & hæc est sobrietas in viribus intellectuales. Simili modo ponit sensitivas ac bestiales vires sub ratione, ne extra vagentur per inordinatas passiones irascibilis aut concupiscibilis. Hæc sobrietas seruanda est in omnibus verbis, actibus, locutionibus, silentijs, auditu, odoratu, gustu, tactu, in sentiendo, & in omni quod per corpus & sensus exercebitur. Sobrietas filiam paraturit, appellatam castitatem corporis & animæ, quam veraciter nemo possidet, nisi qui sobrius est. Sunt autem tres gradus castitatis. Primus gradus est castitas corporis, quæ docet diligenter cauere ab immundis seu lasciuis actibus, verbis, gestibus, nutibus & actibus, quæ quouis modo ad luxuriã prouocare possent. Hæc castitas assimilatur eandẽdo lilio propter angelicã

Castitas.

Corporis.

Corporis.

Castitas.

puritatē, & etiā rubicundæ rosæ, quia di-
 gnitati martyrij assimilatur propter la-
 boriosam resistētiam, quā quotidie susti-
 portet. Secundus gradus castitatis consistit
 in corde, dum scilicet homo in tērationi-
 bus & naturalibus motibus carnis suæ
 statim sine mora, integra voluntate ca-
 stitatis, exerit vigorosam conversionem
 ad Deum, in nullo penitus moram facien-
 do in tentatione. Et tunc tentatio est
 valde utilis, quia promeretur augmen-
 tum gratiæ qua omnes virtutes stabilian-
 tur, extollantur, exornentur & nobili-
 tentur. Ista castitas gubernat, custodit,
 & stabilizat omnes sensus exteriores, ipsa
 castigat & restringit appetitus bestiales,
 ipsa efficit ut homo nullum medium per-
 mittat inter Deum & se, quatumcunque
 spirituale hoc esse videatur. Verbi gra-
 tia: Non vult habere priuatum amorem
 & amicitiam etiam cum spiritualibus per-
 sonis, nec vult à quocunque singulari
 fauore, amore vel amicitia coli: quia ta-
 lia nullo modo retrahunt à via Dei pu-
 ra, in qua gloria, honor & beneplacitum
 Dei dumtaxat queri debent. Tertius gra-
 dus castitatis est in mente hominis, hoc
 est, intimo animæ, & collocat hominē su-
 pra sensum, supra intellectum, & supra
 omnia dona quæ anima à Deo recipere
 potest,

Mentis.

DE MORTIFICAT. 287

potest, possessoremque suum sine medio Deo conglutinat. Ipsa pertransire nititur quicquid creatura comprehendere potest, & solum in comprehensibili bono requiescere, quia impurus spiritus est, qui adhuc requiem quarit in quibuscunque donis Dei, quantumlibet sublimia, nobilia, arcana vel appetibilia sint, prout latius postea declarabo. Ista castitas ad sacramentum corporis Christi non accedit, ut fruatur delectabili spirituali sapore ut satisfaciat spirituali desiderio, aut etiam, ut habeat inde fomentum pacis, & quietis, vel propter aliam aliquam causam, sed solum propter honorem, gloriam & beneplacitum Dei, & ut secundum profectum virtutum & mortificationis sui ipsius possit obtinere. Hæc est nobilis illa castitas, quæ animam ab omni quod Deus non est, liberam reddit: & continuo sursum effluxu amorosi affectus in creatum bonum animam salubriter deformem efficit, hic in gratia, & postmodum in gloria. Et in hoc succinctè explicatum est, qualiter homo in actiua vita satagere debeat se virtutibus ornare, si felicem profectum in ipsa habere voluerit, & accessum ad contemplatiuam.

De